

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE
HOLDING D.O.O. ZA POSLOVNE
USLUGE

Zagreb, siječanj 2010.
SADRŽAJ

I.	PODACI O DRUŠTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2008.	8
	Ciljevi i područja revizije	8
	Metode i postupci revizije	8
	Nalaz za 2008.	9
III.	MIŠLJENJE	22
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Klasa: 041-01/09-01/396

Urbroj: 613-02-05-10-6

Zagreb, 22. siječnja 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
DRUŠTVA HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE HOLDING D.O.O.
ZA POSLOVNE USLUGE ZA 2008.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03-pročišćeni tekst i 177/04) obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje društva HŽ Hrvatske željeznice Holding d.o.o. za poslovne usluge (dalje u tekstu: Društvo) za 2008.

Revizija je obavljena u razdoblju od 2. rujna 2009. do 22. siječnja 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Društvo je matica grupe HŽ Hrvatske željeznice holding i bavi se upravljačkom djelatnošću sustava Hrvatske željeznice kao svojom osnovnom djelatnošću. Sredstva za obavljanje djelatnosti ostvaruje iz prihoda od prodaje usluga ovisnim društvima i iz državnog proračuna.

Temeljem članka 2. Zakona o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2006. donijela Odluku o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o., kojom je odvojila željezničku infrastrukturu i prenijela je u državno vlasništvo kao javno dobro, a ostatak imovine spomenutog društva podijelila na četiri novoosnovana društva: HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. Cilj organizacijskog restrukturiranja (podjele) je povećanje efikasnosti poslovanja, transparentnost u korištenju proračunskih sredstava, povećanje konkurentnosti željezničkog prijevoza i prilagođavanje uvjetima liberaliziranog prometnog tržišta. Spomenutim Zakonom uspostavljen je sustav povezanih društava koja su pravno samostalna i stoje u međusobnom odnosu na način da je Društvo vlasnik spomenutih trgovačkih društava. Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2006. donijela Odluku o osnivanju Društva. Prema toj odluci temeljni kapital Društva čine poslovni udjeli u trgovačkim društvima osnovanim u skladu s Odlukom o osnivanju trgovačkih društava HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. koji iznosi 1.324.206.000,00 kn. U prosincu 2006. izmijenjena je Odluka o osnivanju te je temeljni kapital određen u visini 20.000,00 kn. Određeno je kako će se po upisu Društva u sudski registar ugovorom o prijenosu poslovnih udjela prenijeti na Društvo udjeli trgovačkih društava nastalih podjelom društva Hrvatske željeznice i to: HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo i HŽ Vuča vlakova d.o.o. U svibnju 2007. Vlada Republike Hrvatske donijela je zaključak kojim se prihvaćaju prijedlozi ugovora o prijenosu poslovnih udjela između Vlade Republike Hrvatske i Društva, te su zaključeni ugovori prema kojima su Društvu preneseni poslovni udjeli države u novoosnovanim društvima s ciljem upravljanja tim društvima te informiranja Vlade Republike Hrvatske i nadležnih tijela Vlade o poslovanju cijeloga sustava. Potpisivanjem ugovora uprava Društva postaje skupštinom četiriju novoutemeljenih željezničkih poduzeća, čime je zaokružen pravni okvir koji omogućuje da svih pet društava funkcionira usklađeno kao jedinstveni poslovni sustav. Koncem kolovoza 2009. odlukom skupštine povećan je temeljni kapital Društva pretvaranjem rezervi kapitala u iznosu 1.324.206.000,00 kn, nakon čega temeljni kapital iznosi 1.324.226.000,00 kn. Povećanje temeljnog kapitala upisano je u sudski registar u rujnu 2009. Republika Hrvatska je jedini član i osnivač Društva. Društvo je upisano u sudski registar 29. prosinca 2006., a započelo je s poslovanjem 1. siječnja 2007.

U 100,0%-tnom vlasništvu Društva su: HŽ Cargo, HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Vuča vlakova d.o.o. Uz to, Društvo ima sedam povezanih društava za koja su u tijeku postupci pripreme provođenja privatizacije. Poslovni udjeli društava za koja je određeno da će se privatizirati preneseni su na Društvo i ono je zaduženo za privatizaciju. To su: Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb, Pružne građevine d.o.o., Zagreb, Proizvodnja i regeneracija d.o.o., Zagreb, Željeznička tiskara d.o.o., Zagreb, Radionica željezničkih vozila d.o.o., Čakovec, Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar i Remont i proizvodnja željezničkih vozila d.o.o., Slavonski Brod.

Organi Društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupština Društva je ministar nadležan za promet. Nadzorni odbor ima sedam članova, od kojih skupština bira šest, a jednog člana imenuje radničko vijeće. Uprava Društva sastoji se od četiri do sedam članova. Bira ih i opoziva skupština, i to na razdoblje od četiri godine. Jedan od članova uprave imenuje se predsjednikom uprave, koji zastupa Društvo pojedinačno i samostalno. Tijekom 2008. predsjednik uprave je bio Davorin Kobak, a od 18. veljače 2009. i u vrijeme obavljanja revizije predsjednik uprave je mr.sc. Zoran Popovac.

Poslovanje Društva obavlja se kroz sljedeće organizacijske jedinice: Korporativne financije, Nabava, Poslovi ljudskih resursa, pravni i opći poslovi, Restrukturiranje, Upravljanje kvalitetom, Kontroling, Interna revizija i Ured uprave. Koncem 2007. Društvo je imalo 188 zaposlenika, a koncem 2008. imalo je 155 zaposlenika.

Financijski izvještaji

Društvo je obvezno voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Sastavljeni su godišnji financijski izvještaji za 2008. i to: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su u propisanim rokovima Financijskoj agenciji, Ministarstvu financija - Poreznoj upravi i nadležnom ministarstvu (Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture).

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 88.429.428,00 kn, rashodi u iznosu 88.361.710,00 kn, te dobit u iznosu 67.718,00 kn. U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2008.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2008.

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	u kn
					Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni prihodi	55.504.000,00	88.406.432,00	159,3	100,0
1.1.	Prihodi od prodaje	52.514.000,00	48.660.333,00	92,7	55,0
1.2.	Drugi poslovni prihodi	2.990.000,00	39.746.099,00	1329,3	45,0
2.	Financijski prihodi	0,00	22.996,00	-	0,0
	Ukupno prihodi	55.504.000,00	88.429.428,00	159,3	100,0

Vrijednosno najznačajniji su prihodi od prodaje ostvareni u iznosu 48.660.333,00 kn i odnose se na prihode od prodaje usluga ovisnim društvima. Drugi poslovni prihodi u iznosu 39.746.099,00 kn ostvareni su najvećim dijelom iz državnog proračuna i to za otpremnine djelatnika u ovisnim društvima, zbrinjavanje zaposlenika putem Željezničkog fonda, te za poticajne otpremnine zaposlenika. Prihodi iz državnog proračuna za otpremnine djelatnika u ovisnim društvima nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 32.150.948,49 kn. Prihodi iz državnog proračuna za zbrinjavanje viška zaposlenika planirani su u iznosu 1.100.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 6.619.962,59 kn. Prihodi od ovisnih društava za obavljanu vanjsku reviziju su planirani u iznosu 1.890.000,00 kn, a nisu ostvareni.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim rashodima za 2008.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni rashodi za 2008.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni rashodi	55.504.000,00	88.357.548,00	159,2	100,0
1.1.	Materijalni troškovi	7.958.000,00	6.675.332,00	83,9	7,6
1.2.	Troškovi zaposlenika	36.438.000,00	31.508.147,00	86,5	35,7
1.3.	Amortizacija	100.000,00	30.806,00	30,8	0,0
1.4.	Drugi troškovi	11.008.000,00	49.829.319,00	452,7	56,4
1.5.	Drugi poslovni rashodi	-	313.944,00	-	0,3
2.	Financijski rashodi	-	4.162,00	-	0,0
	Ukupno rashodi	55.504.000,00	88.361.710,00	159,2	100,0

Poslovni rashodi planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 88.357.548,00 kn, što je za 32.853.548,00 kn ili 59,2% više od planiranih. Odnose se na materijalne troškove u iznosu 6.675.332,00 kn, troškove zaposlenika u iznosu 31.508.147,00 kn, troškove amortizacije u iznosu 30.806,00 kn, druge troškove u iznosu 49.829.319,00 kn, te druge poslovne rashode u iznosu 313.944,00 kn. Drugi troškovi planirani su u iznosu 11.008.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 49.829.319,00 kn, što je za 38.821.319,00 kn više od planiranih. Odnose se na troškove poticajnih otpremnina i troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva i povezanih društava ostvarene iz sredstava državnog proračuna u iznosu 39.152.347,00 kn, te druge troškove u iznosu 10.676.972,00 kn. Do značajnijeg odstupanja ostvarenih drugih troškova poslovanja u odnosu na planirane došlo je jer su Poslovnim planom Društva za 2008. planirani troškovi poticajnih otpremnina i Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva, a navedeni troškovi vezani za zbrinjavanje viška zaposlenika iz povezanih društava za 2008. planirani su u poslovnim planovima povezanih društava. Drugi poslovni rashodi nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 313.944,00 kn. Odnose se na naknadno utvrđene rashode iz prethodnih godina u iznosu 207.626,00 kn, te sudske troškove, sudske i administrativne takse i druge rashode u iznosu 106.318,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2008., ukupna vrijednost sredstava i izvora iznosila je 1.618.637.357,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2007.	31. prosinca 2008.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I.	Aktiva	1.520.488.118,00	1.618.637.357,00	106,5
1.	Dugotrajna imovina	1.496.739.093,00	1.611.889.429,00	107,7
1.1.	Dugotrajna materijalna imovina	38.942,00	176.193,00	452,4
1.2.	Dugotrajna financijska imovina	1.496.700.151,00	1.611.713.236,00	107,7
2.	Kratkotrajna imovina	11.345.861,00	6.746.820,00	59,5
2.1.	Potraživanja	10.599.334,00	6.504.584,00	61,4
2.2.	Kratkotrajna financijska imovina	2.941,00	24.293,00	826,0
2.3.	Novac u banci i blagajni	743.586,00	217.943,00	29,3
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	12.403.164,00	1.108,00	0,0
II.	Pasiva	1.520.488.118,00	1.618.637.357,00	106,5
1.	Kapital i rezerve	1.329.566.216,00	1.329.578.020,00	100,0
2.	Kratkoročne obveze	11.433.224,00	6.952.652,00	60,8
3.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	179.488.678,00	282.106.685,00	157,2
	Izvanbilančni zapisi	0,00	52.567.931,00	-

Imovinu čini dugotrajna imovina u iznosu 1.611.889.429,00 kn, kratkotrajna imovina u iznosu 6.746.820,00 kn, te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu 1.108,00 kn. Dugotrajna imovina se odnosi na vrijednost materijalne imovine u iznosu 176.193,00 kn i dugotrajne financijske imovine u iznosu 1.611.713.236,00 kn. Kratkotrajna imovina se odnosi na potraživanja u iznosu 6.504.584,00 kn, financijsku imovinu u iznosu 24.293,00 kn, te novac na računu i blagajni u iznosu 217.943,00 kn. Potraživanja se odnose na potraživanja od povezanih poduzetnika u iznosu 5.760.769,00 kn, od kupaca u iznosu 16.400,00 kn, od zaposlenika i članova poduzetnika u iznosu 32.893,00 kn, od države i drugih institucija u iznosu 591.757,00 kn, te druga potraživanja u iznosu 102.765,00 kn.

U 2008. vrijednost sredstava i izvora sredstava je povećana za 98.149.239,00 kn, odnosno za 6,5%. Vrijednosno značajniji iznos povećanja vrijednosti imovine od 115.150.336,00 kn odnosi se na povećanje vrijednosti dugotrajne imovine. Vrijednosno značajniji iznos povećanja vrijednosti izvora sredstava odnosi se na odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja u iznosu 102.618.007,00 kn. Također, povećana je vrijednost izvanbilančnih zapisa za 52.567.931,00 kn.

Vrijednost dugotrajne imovine koncem 2008 iznosila je 1.611.889.429,00 kn, od čega je vrijednost financijske imovine iznosila 1.611.713.236,00 kn, a materijalne imovine 176.193,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, kada je iznosila 1.496.739.093,00 kn, vrijednost imovine veća je za 115.150.336,00 kn ili 7,7%. Vrijednost financijske imovine odnosi se na udjele kod ovisnih društava i to: HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu 224.188.000,00 kn, HŽ Vuča vlakova d.o.o. u iznosu 380.047.000,00 kn, HŽ Cargo d.o.o. u iznosu 340.983.000,00 kn, HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu 378.988.000,00 kn, te na udjele u ovisnim društvima u kojima su u tijeku postupci pripreme provođenja privatizacije, i to: Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb u iznosu 132.702.294,00 kn, Pružne građevine d.o.o. Zagreb u iznosu 20.293.109,00 kn, Proizvodnja-regeneracija d.o.o., Zagreb u iznosu 19.498.748,00 kn, Željeznička tiskara d.o.o., Zagreb u iznosu 4.712.257,00 kn, Radionica željezničkih vozila Čakovec d.o.o., Čakovec u iznosu 39.441.402,00 kn, Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar u iznosu 50.069.020,00 kn i Remont i proizvodnja željezničkih vozila d.o.o., Slavonski Brod u iznosu 20.790.406,00 kn. Povećanje vrijednosti financijske imovine u iznosu 115.013.085,00 kn odnosi se na preuzetu vrijednost udjela u ovisnim društvima Željeznička tiskara d.o.o., Zagreb, Radionica željezničkih vozila Čakovec d.o.o., Čakovec, Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar, te Remont i proizvodnja željezničkih vozila d.o.o., Slavonski Brod.

Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja u iznosu 282.106.685,00 kn, odnosi se na obveze prema ovisnim društvima za prenesene udjele radi privatizacije, i to prema društvima HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu 167.093.600,00 kn, HŽ Cargo d.o.o. u iznosu 110.300.828,00 kn i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu 4.712.257,00 kn. U studenome 2007. uprava Društva je u funkciji skupštine društava HŽ Infrastruktura, HŽ Putnički prijevoz, HŽ Cargo i HŽ Vuča vlakova donijela odluku kojom je zadužila direktore spomenutih društava da u funkciji skupštine ovisnih društava koja su programom i planom predviđena za privatizaciju donesu odluke o prijenosu poslovnih udjela u svojim ovisnim društvima na Društvo, i to: Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb, Proizvodnja-regeneracija d.o.o., Zagreb, Pružne građevine d.o.o., Zagreb, Željeznička tiskara d.o.o., Zagreb, Radionica željezničkih vozila d.o.o., Čakovec, Remont i proizvodnja željezničkih vozila d.o.o., Slavonski Brod u skladu sa sporazumom zaključenim u listopadu 2007. između Sindikata hrvatskih željezničara s jedne strane, te skupštine Društva i uprave svih društava HŽ holdinga s druge strane. Poslovne udjele odlučeno je prenijeti uz naknadu u visini računovodstvene vrijednosti udjela. Ovu cijenu odlučeno je korigirati ovisno o iznosu izdataka za poticajne otpremnine i Željeznički fond, te postignute prodajne cijene. Konačno utvrđenu cijenu Društvo je obvezno platiti nakon prodaje ovisnih društava i isplate izdataka za zbrinjavanje radnika. Također obvezno je sredstva od prodaje spomenutih društava koristiti namjenski za financiranje troška poticajnih otpremnina i Željezničkog fonda. S obzirom da tijekom 2008. nije realizirana prodaja društava, preneseni poslovni udjeli evidentirani su na računima odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja.

Koncem 2008. u okviru izvanbilančnih zapisa iskazana su dana jamstva u vrijednosti 52.567.930,96 kn te u jednakoj vrijednosti iskazane su obveze za dana jamstva. U odnosu na ukupnu zaduženost Društva u svojstvu sudužnika ili jamca početkom 2008., koja je iznosila 40.870.332,12 kn, vrijednost danih jamstava koncem godine veća je za 11.697.598,84 kn ili 28,6%. U izvanbilančnoj evidenciji evidentirana su jamstva i sudužništva koja je Društvo dalo povezanim društvima. Povezana društva zaključivala su razne financijske ugovore s poslovnim bankama, koje su za osiguranje svojih potraživanja tražile sudužništvo njihovih vlasnika. Najčešće su poslovne banke tražile uz jamstvo društva dužnika i jamstvo Društva kao krovnog društva.

Prema obrazloženju odgovorne osobe, ove obveze sva društva HŽ holdinga evidentiraju u izvanbilančnoj evidenciji. Jamstva su davana za kratkoročne kredite, revolving kredite, leasing, akreditive, te dugoročne kredite. Društvo je za sva jamstva i sudužništva dana financijskim institucijama kao svoje osiguranje pribavilo od društava kojima je jamac ili sudužnik jednake instrumente osiguranja koje je dalo bankama. Financijskim politikama uređeno je poslovanje riznice, kredita i proračuna, platnog prometa, naplate potraživanja od kupaca i financijski uvjeti nabave roba, radova i usluga od domaćih dobavljača. Financijska politika obvezni je dokument za sva društva holdinga, a jedinstvo sustava osigurava se i obveznom primjenom jedinstvenih računovodstvenih politika, metodologije jedinstvenog planiranja i jedinstvenog informacijskog sustava koji povezuje sve članice.

Temeljni kapital Društva pri osnivanju i koncem 2007. iznosio je 20.000,00 kn. Koncem 2008. vrijednost kapitala iznosila je 1.329.578.020,00 kn i odnosila se na temeljni kapital u iznosu 20.000,00 kn, kapitalne rezerve u iznosu 1.324.206.000,00 kn, zadržanu dobit iz 2007. u iznosu 5.340.216,00 kn i dobit poslovne godine u iznosu 11.804,00 kn. Kapitalne rezerve odnosile su se na vrijednost poslovnih udjela ovisnih društava prenesenih u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske u korist kapitalnih rezervi Društva. Tijekom 2009. u sudski registar upisano je povećanje temeljnog kapitala Društva u visini prenesenih poslovnih udjela.

c) Revizija godišnjih financijskih izvještaja

Reviziju financijskih izvještaja za 2008. obavilo je društvo registrirano za obavljanje revizijskih usluga. Navedeno je da su obveze prema povezanim društvima iskazane u iznosu 2.393.851,00 kn, da nisu usklađene temeljem dobivenih potvrda od povezanih društava, te da su u usporedbi s dobivenim potvrdama, obveze prema povezanim društvima manje iskazane za 355.645,00 kn. Navedeno je kako revizori nisu u mogućnosti utvrditi učinke eventualnih ispravaka financijskih izvještaja za 2008. Prema mišljenju revizora, osim učinaka koji bi mogli proizaći iz toga, u svim materijalno značajnijim aspektima, financijski izvještaji pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog položaja Društva na dan 31. prosinca 2007., rezultate poslovanja, promjene kapitala i novčane tokove Društva za 2008. sukladno Zakonu o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.

II. REVIZIJA ZA 2008.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije bili su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja i poslovnih knjiga,
- analizirati ostvarenje prihoda i rashoda,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Društva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Pregledana je dokumentacija koja služi kao dokaz o nastalim poslovnim promjenama. Provjerena je dosljednost primjene postojećih pravila i procedura. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnih pokazatelja, omjera i trendova, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodne godine s ciljem utvrđivanja negativnih tendencija koje ukazuju na područja rizika. Obavljena je provjera djelovanja sustava unutarnjih kontrola s ciljem određivanja revizijskog pristupa. Za vrijednosno značajne stavke na pojedinim računima obavljeno je detaljno testiranje, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane putem uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti. Obavljeno je više razgovora s predsjednikom uprave, direktorima organizacijskih jedinica te drugim zaposlenicima Društva te su ispitivanjem i potvrđivanjem pribavljena obrazloženja odgovornih osoba za informacije zabilježene u računovodstvenim i drugim evidencijama. Razmotreni su napisi u tisku i putem intervjua pribavljena obrazloženja odgovornih osoba.

Nalaz za 2008.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: pravna regulativa, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, funkcioniranje unutarnjih kontrola i informacijskog sustava, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi dugotrajna i kratkotrajna imovina, obveze, kapital i pričuve, odgođeno plaćanje troškova, te prihodi budućeg razdoblja. Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na: unutarnju reviziju, upravljanje kvalitetom, planiranje, prihode (u dijelu koji se odnosi na prihode od prodaje usluga ovisnim društvima), obveze, restrukturiranje, rashode (u dijelu koji se odnosi na troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika, troškove računalnih usluga, isplate naknada troškova prijevoza na posao i s posla i troškove usluga operativnog najma vozila), te postupke javne nabave.

1. Unutarnja revizija

1.1. Unutarnja revizija je organizirana kao stožerno tijelo uprave Društva koje obavlja unutarnju reviziju i kontrolu cjelokupnog poslovanja svih društava holdinga. Za svoj rad odgovorna je predsjedniku uprave i upravi Društva. Unutarnja organizacija i ustrojstvo rada unutarnje revizije definirani su Pravilnikom o organizaciji, Pravilnikom o radu interne revizije, Revizijskim priručnikom, Planom rada interne revizije te planovima i programima rada društava holdinga. U skladu s Pravilnikom o radu interne revizije i nakon donošenja planova poslovanja društava HŽ holdinga unutarnji revizori procjenjuju rizike u pojedinim područjima poslovanja. Planom rada unutarnje revizije za 2008. kao rizična područja ocijenjeni su: investicijski radovi, nabava roba i usluga, plaće i naknade, gospodarenje nekretninama, primjena zakona i normativnih akata te zalihe materijala. U 2008. planirano je obaviti 22 revizije, a obavljeno je 15. Prema obrazloženju odgovorne osobe u vrijeme izrade plana rada na poslovima unutarnje revizije je bilo zaposleno šest revizora i direktorica.

Od ožujka 2008. na poslovima unutarnje revizije su radila četiri revizora, te iz toga razloga nisu obavljene sve planirane revizije. Prema Pravilniku o organizaciji Društva u unutarnjoj reviziji je ukupno sistematizirano sedam radnih mjesta. U Strateškom planu unutarnje revizije navedeno je da prema svjetskim standardima i podacima drugih tvrtki koje imaju organiziranu unutarnju reviziju, na poslovima unutarnje revizije treba raditi jedan promil od ukupnog broja zaposlenih. (Za ovisna i povezana društva holdinga to znači 12 unutarnjih revizora). O obavljenim revizijama i kontrolama u društvima holdinga sastavljena su izvješća i dane pisane informacije, u kojima je ukazano na brojne nepravilnosti i nedostatke u funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Dane su preporuke i prijedlozi za poboljšanja. Pojedine uprave revidiranih društava očitovale su se i obvezale odgovorne službe da postupe u skladu s preporukama i prijedlozima. U pojedinim slučajevima unutarnja revizija nije dobila povratne informacije i nema saznanja o tome jesu li poduzete potrebne radnje za provedbu preporuka.

Državni ured za revizije predlaže uspostaviti sustavno praćenje provedbe preporuka i odrediti rokove u kojima će uprave revidiranih društava biti obvezne izvijestiti unutarnju reviziju o poduzetim aktivnostima u vezi danih preporuka. Državni ured za reviziju je mišljenja da je broj unutarnjih revizora nedostatan s obzirom na rizike koji proizlaze iz veličine i složenosti područja ispitivanja, ukupne vrijednosti imovine društava holdinga i ukupno ostvarenih prihoda, te predlaže osnažiti unutarnju reviziju potrebnim tj. većim brojem unutarnjih revizora.

Državni ured za reviziju predlaže najmanje jedanput godišnje izvijestiti nadzorni odbor Društva i nadzorne odbore društava holdinga o provedenim revizijama, najznačajnijim nalazima i statusu danih preporuka.

1.2. *Društvo prihvaća nalaz i izjavljuje kako će u svemu postupiti prema danim preporukama.*

2. Upravljanje kvalitetom

2.1. Upravljanje kvalitetom organizirano je kao stožerno tijelo uprave Društva s temeljnom zadaćom implementacije međunarodnih normi sustava upravljanja u poslovanje društava HŽ holdinga nužnih kako bi se poslovanje spomenutih društava uskladilo s domaćom i međunarodnom regulativom i modernim tržišnim kretanjima, te trajnim održavanjem i poboljšavanjem sustava upravljanja poslovanjem. Upravljanje kvalitetom ima zadaću pružiti sustavnu potporu upravljanju društvima HŽ holdinga pojedinačno, te kao koordinacija, korporativnu potporu upravi Društva pri strateškom upravljanju sustavom hrvatskih željeznica u cjelini. Najvažnije aktivnosti stožernih poslova upravljanja kvalitetom su: usklađivanje poslovanja društava s pojedinim zahtjevima međunarodnih normi, uspostava procedura nadzora, upravljanja i primjene važeće dokumentacije društava, nadzor svih procesa rada i izvještavanje uprave o rezultatima provedenih aktivnosti, pomoć pri definiranju poslovnih politika i konkretnih ciljeva poslovanja do najnižih razina procesa pojedinog društva, koordinacija pri realizaciji ciljeva, izvješća o spomenutim aktivnostima s egzaktnim pokazateljima o uspješnosti i učinkovitosti pojedinoga procesa rada, te analiza i prijedlozi za poboljšanja određivanjem novih ciljeva i zadataka. Tijekom 2008. odvijale su se aktivnosti na izradi temeljne dokumentacije za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom. Radilo se na prijedlozima misije, vizije i politike kvalitete za pojedina društva HŽ holdinga. Također, započete su aktivnosti na konceptu definiranja procesa i načinu na koji će se opisivati procesi i njihova struktura. Pojedine aktivnosti nadzora procesa rada zahtijevane normom ISO 9001, kao što su: interne prosudbe ili provjere, nadzor procesa, upravljanje neusklađenostima u procesima rada, aktivna suradnja i prihvaćanje projekta od strane svih zaposlenika pojedinog društva, donošenje i provedba korektivnih i preventivnih aktivnosti proizašlih iz evidentiranih i analiziranih neusklađenosti, temeljita analiza svih procesa unutar društava, te rasprava o njima na sastanku o ocjeni sustava upravljanja kvalitetom od strane uprave nisu u društvima provedene te nisu postignuti očekivani rezultati kroz poboljšanja poslovnih procesa u društvima i sustavu hrvatskih željeznica u cjelini, zbog čega Državni ured za reviziju ocjenjuje nedostatnom operativnu provedbu na uspostavi sustava upravljanja kvalitetom.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati proces uspostave sustava upravljanja kvalitetom i pružiti veću podršku provedbi aktivnosti sustava upravljanja kvalitetom prema međunarodnoj normi ISO 9001 u društvima HŽ holdinga, te operativno početi provoditi aktivnosti definirane Pravilnikom o organizaciji Društva, planovima projekta te odlukama uprava pojedinih društava HŽ holdinga, kako bi se stalno nadzirali i poboljšavali procesi te na taj način povećavala uspješnost i poboljšalo upravljanje rizicima u poslovanju.

2.2. *Društvo prihvaća nalaz i preporuke revizije te navodi kako će donijeti odgovarajuće odluke kojima će se žurno nastaviti implementacija sustava upravljanja kvalitetom prema međunarodnoj normi ISO 9001 u društvima HŽ holdinga.*

3. Planiranje

- 3.1. Skupština Društva usvojila je poslovni plan za 2008. kojim su planirani prihodi, rashodi, zaposleni i ulaganja. Ukupni prihodi planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a odnosili su se na prihode od usluga u iznosu 52.514.000,00 kn, prihode iz proračuna za zbrinjavanje viška zaposlenika u iznosu 1.100.000,00 kn i druge prihode u iznosu 1.890.000,00 kn. Ukupni rashodi planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a odnosili su se na materijalne troškove u iznosu 7.958.000,00 kn, troškove zaposlenih u iznosu 36.438.000,00 kn, otpremnine u iznosu 1.100.000,00 kn, nematerijalne troškove u iznosu 8.408.000,00 kn, usluge informatike u iznosu 1.500.000,00 kn i amortizaciju u iznosu 100.000,00 kn. Zabilježena su značajnija odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na planirane jer poslovnim planom nisu bili obuhvaćeni planirani prihodi i rashodi Željezničkog fonda i za zbrinjavanje viška zaposlenika. Poslovni prihodi planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 88.406.432,40 kn, što je za 32.902.432,40 kn ili 59,3% više od planiranog. Prihodi iz državnog proračuna za otpremnine djelatnika u ovisnim društvima nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 32.150.948,49 kn. Prihodi iz državnog proračuna za otpremnine zaposlenika nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 526.527,90 kn. Financijski prihodi nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 22.996,34 kn. Planirana su ulaganja za dobivanje certifikata upravljanja kvalitetom i poboljšanje uvjeta rada u ukupnoj vrijednosti 2.200.000,00 kn, od čega za informatizaciju poslovnih procesa 1.200.000,00 kn, a za poboljšanje uvjeta rada 1.000.000,00 kn. Ulaganja u nabavu materijalne imovine su ostvarena u vrijednosti 168.057,00 kn i odnose se na nabavu elektroračunskih i drugih uredskih strojeva u vrijednosti 145.774,00 kn, namještaja u vrijednosti 18.343,00 kn, te poslovnog inventara u vrijednosti 3.940,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe sredstva planirana za informatizaciju poslovnih procesa nisu utrošena jer se očekivalo da će uvođenje sustava početi u 2008.

Međutim, postupak javne nabave trajao je duže od predviđenoga, te je potpisan ugovor u veljači 2009.

Poslovni rashodi planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 88.357.548,00 kn, što je za 32.853.548,00 kn ili 59,2% više od planiranih. Odnose se na materijalne troškove u iznosu 6.675.332,00 kn, troškove zaposlenika u iznosu 31.508.147,00 kn, troškove amortizacije u iznosu 30.806,00 kn, te druge troškove poslovanja u iznosu 50.143.263,00 kn. Drugi troškovi poslovanja planirani su u iznosu 11.008.000,00 kn, a ostvareni su iz sredstava državnog proračuna u iznosu 50.143.263,00 kn, što je za 39.135.263,00 kn više od planiranih. Odnose se na troškove poticajnih otpremnina i troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva i povezanih društava u iznosu 39.152.347,00 kn, te druge troškove u iznosu 10.990.916,00 kn. Pri donošenju poslovnoga plana za 2009., posebno su planirana sredstva za Željeznički fond i zbrinjavanje viška zaposlenika. Poslovni plan Društva za 2008. donesen je sredinom lipnja 2008. Plan je trebalo donijeti prije početka poslovne godine na koju se odnosi. Nepravodobnim planiranjem onemogućeno je pravodobno analizirati razlike između planiranih i ostvarenih ciljeva, otkriti i eliminirati uzroke odstupanja, te poduzeti korektivne aktivnosti.

Godišnji program rada nije donesen, a organizacijske jedinice nisu sastavljale izvješća o radu. Time je onemogućeno praćenje ostvarivanja poslovnih ciljeva i usporedba planiranih i ostvarenih zadaća. Planirane aktivnosti treba navesti prema organizacijskim jedinicama, a menadžment treba redovito uspoređivati i pratiti ostvarene s planiranim i očekivanim rezultatima i analizirati odstupanja.

Državni ured za reviziju predlaže poslovni plan donijeti prije početka poslovne godine na koju se odnosi. Nadalje predlaže uspostaviti i redovito nadzirati pokazatelje učinka. Također predlaže donositi godišnje programe rada, koji će sadržavati mjerljive ciljeve poslovanja, te planirane aktivnosti, rokove provedbe i odgovornosti. Uz to, predlaže pratiti provedbu i sastavljati izvješća o ostvarenim aktivnostima.

- 3.2. *Društvo prihvaća nalaz i preporuke i obrazlaže kako je činjenica da je Željeznički fond bio tek osnovan najvećim dijelom razlog odstupanja u odnosu na Poslovni plan. Koncem 2009. Nadzorni odbor Društva donio je zaključak kojim se Uprava Društva zadužuje poduzeti aktivnosti da se poslovni planovi društava HŽ holdinga i planovi nabave za 2010. donesu do konca siječnja 2010.*

4. Prihodi

- 4.1. Prihodi Društva planirani su u iznosu 55.504.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 88.429.428,00 kn, što je za 32.925.428,00 kn ili 59,3% više od planiranog. Odnose se na poslovne prihode u iznosu 88.406.432,00 kn i financijske prihode u iznosu 22.996,00 kn. Poslovni prihodi se odnose na prihode od prodaje u iznosu 48.660.333,00 kn i druge poslovne prihode u iznosu 39.746.099,00 kn. Prihodi od prodaje usluga ovisnim društvima planirani su u iznosu 52.514.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 48.660.333,00 kn. Tijekom 2007. zaključen je ugovor kojim su se ovisna društva kao naručitelji i Društvo kao izvršitelj suglasili da će Društvo obaviti poslovne usluge sukladno poslovima navedenim u Pravilniku o organizaciji. Navedeno je da je ukupna cijena usluga utvrđena u skladu sa Smjernicama za izradu poslovnih planova novoosnovanih društava Hrvatskih željeznica za 2007.

Iz spomenutoga dokumenta nije vidljivo na koji način je utvrđena cijena usluga ovisnim društvima. Kriterij raspodjele ukupne cijene na svako pojedino društvo je broj zaposlenika na dan 1. siječnja 2007. Ministar prometa, u ime Vlade Republike Hrvatske, u funkciji skupštine Društva, prema Izjavi o osnivanju, donosi godišnji poslovni plan Društva kojim se utvrđuju ukupni rashodi Društva te njihov raspored na društva HŽ holdinga. Mjesečni računi ispostavljeni društvima predstavljaju jednu dvanaestinu godišnjih planiranih rashoda Društva. Prema obrazloženju odgovorne osobe, na kraju godine obavlja se usklađivanje rashoda s prihodima Društva. Osim poslova koje je Vlada Republike Hrvatske predvidjela Izjavom o osnivanju, putem Društva podmiruju se za ovisna društva i troškovi članarina u međunarodnim udrugama, troškovi sponzorstava i donacija kulturnim, sportskim i drugim društvima i ustanovama, tiskanja publikacija, spomenička renta i režijski troškovi zgrada u kojima su smješteni zaposlenici ovisnih društava. Uz to, u okviru Društva organizirano je i funkcioniranje Željezničkog fonda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da sustav financiranja Društva nije primjeren i da međusobni odnosi Društva i ovisnih društava u pogledu obračuna usluga nisu odgovarajuće definirani. Društvo, koje ima zadaću upravljanja ovisnim društvima, ovisnim društvima ispostavlja račune za obavljene usluge, pri čemu iz ispostavljenih računa nije vidljiva vrsta, količina i cijena obavljenih usluga.

Državni ured za reviziju predlaže s ovisnim društvima preciznije definirati međusobne odnose u pogledu vrste, količine i cijene obavljenih usluga.

- 4.2. *Društvo prihvaća nalaz i obrazlaže kako će razmotriti primjereniji način financiranja Društva kroz izmjene i dopune pravno ustrojbenih akata, s obzirom da je njegova temeljna zadaća upravljanje društvima u vlasništvu te informiranje Skupštine, odnosno Vlade Republike Hrvatske o poslovanju cjelokupnog sustava. U skladu s osnovnom zadaćom Društva i uslugama koje pruža, regulirat će se međusobni odnosi Društva kao vladajućeg društva s društvima u vlasništvu obvezno pravnim aktom, tj. ugovorom o međusobnim pravima i obvezama.*

5. Obveze

- 5.1. Ukupne obveze koncem 2008. iznosile su 6.952.652,00 kn i odnose se u cijelosti na kratkoročne obveze. U odnosu na stanje koncem 2007., kada su iznosile 11.433.224,00 kn, manje su za 4.480.572,00 kn ili 39,2%. Odnose se na obveze prema povezanim poduzetnicima u iznosu 2.393.851,00 kn, prema dobavljačima u iznosu 2.012.799,00 kn, prema zaposlenicima u iznosu 1.691.401,00 kn, za poreze, doprinose i slična davanja u iznosu 803.635,00 kn te na druge kratkoročne obveze u iznosu 50.966,00 kn. Obveze prema povezanim poduzetnicima odnose se na obveze prema ovisnim društvima, i to: HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu 949.216,00 kn, Željeznička tiskara d.o.o., Zagreb u iznosu 498.688,00 kn, Radionica željezničkih vozila Čakovec d.o.o., Čakovec u iznosu 145.548,00 kn, HŽ Cargo d.o.o. u iznosu 139.164,00 kn, Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar u iznosu 104.099,00 kn, Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb u iznosu 83.237,00 kn, HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu 69.881,00 kn, HŽ Vuča vlakova d.o.o. u iznosu 27.667,00 kn, te obveze prema drugim društvima grupe Hrvatske željeznice, i to Čišćenje i njega putničkih vagona d.o.o., Zagreb u iznosu 375.152,00 kn i TŽV Gredelj d.o.o. Zagreb u iznosu 1.199,00 kn. HŽ Infrastruktura d.o.o. preračunava Društvu troškove informatike i plaća zaposlenika Željezničkog fonda.

Obveze prema društvu Željeznička tiskara d.o.o. odnose se na račune za usluge tiskanja obrazaca, časopisa i sl. Obveze prema društvima Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar i Radionica željezničkih vozila Čakovec d.o.o. odnose se na isplaćene poticajne otpremnine. HŽ Cargo d.o.o. preračunava Društvu troškove članarina međunarodnim željezničkim udruženjima. HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. preračunavaju Društvu plaće zaposlenika u Željezničkom fondu. Obveze prema društvu Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb odnose se na poticajne otpremnine, plaće zaposlenika u Željezničkom fondu i usluge reprezentacije. Obveze prema povezanim društvima iskazane u iznosu 2.393.851,00 kn nisu u potpunosti usklađene temeljem dobivenih potvrda od povezanih društava. U usporedbi s dobivenim potvrdama, obveze prema povezanim društvima manje su iskazane za 355.645,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe neusuglašeni iznos od 275.474,00 kn s društvom HŽ Infrastruktura d.o.o. odnosi se na preračun troškova telefona koje Društvo nije evidentiralo jer preračun troškova nije reguliran, odnosno nije dogovoreno koji troškovi terete pojedina društva. Ostatak neusuglašeni iznosa od 80.171,00 kn odnosi se na račune iz 2008. koji su u Društvu evidentirani u 2009.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno usuglasiti obveze prema povezanim društvima.

5.2. *Društvo prihvaća prijedlog i navodi kako će obveze prema povezanim društvima usklađivati obvezno koncem godine, a po potrebi i tijekom godine.*

6. Restrukturiranje

6.1. Zakon o potvrđivanju ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za programski zajam za prilagodbu donesen je u prosincu 2005. U srpnju 2007. donesen je Zakon o potvrđivanju ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za drugi programski zajam za prilagodbu. Vlada Republike Hrvatske dogovorila je s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj da će uključiti reformu željezničkog sektora u program reforme financiran programskim zajmom za prilagodbu. Međunarodna banka za obnovu i razvoj promatra efikasnost Hrvatskih željeznica koristeći kao jedan od ključnih pokazatelja efikasnosti sustava radni omjer. Ovaj pokazatelj izračunava se na način da se ukupni godišnji operativni troškovi podijele s ukupnim godišnjim operativnim prihodom i pokazuje koliko država mora izdvojiti novca za jednu kunu koju zarade Hrvatske željeznice. Za 2008. planiran je radni omjer 187,0%. U odnosu na 2007. kada je iznosio 193,0%, u 2008. radni omjer je pogoršan i iznosio je 199,0%. S ciljem postizanja zadovoljavajućeg radnog omjera provodi se restrukturiranje. Proces restrukturiranja planirano je provesti u svim društvima holdinga i njime je predviđeno smanjenje troškova poslovanja, smanjenje broja zaposlenih i zbrinjavanje viška zaposlenih, prodaja povezanih društava izvan osnovne djelatnosti, povećanje produktivnosti kapaciteta, te nabavka i modernizacija kapaciteta.

Restrukturiranje je organizirano kao stožerno tijelo uprave Društva s temeljnom zadaćom utvrđivanja strateških ciljeva i smjernica razvoja željezničkog sustava, koordinacije strateškog razvoja društava holdinga i provođenja restrukturiranja te raznih oblika poslovnog partnerstva društava holdinga, te provođenja privatizacije ovisnih društava. Poslovi restrukturiranja predlažu upravi strateške ciljeve vezano uz upravljanje prenesenim poslovnim udjelima u Društvo, izrađuju projekte, studije i analize te pripremaju potrebnu dokumentaciju vezanu uz privatizaciju i restrukturiranje društava izvan osnovne djelatnosti. U skladu s Poslovnim planom za 2008. proces restrukturiranja planirano je provesti u svim društvima HŽ holdinga.

U lipnju 2005. Vlada Republike Hrvatske donijela je odluku o privatizaciji ovisnih društava HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. U skladu s navedenom odlukom u veljači 2006. donesen je dokument pod nazivom Program i dinamika privatizacije ovisnih društava HŽ d.o.o. Njime je predviđeno privatizirati 16 ovisnih društava u 100,0%-tnom vlasništvu društva Hrvatske željeznice d.o.o. Najprije je predviđeno privatizirati društva koja se ne bave djelatnošću bitnom za temeljnu djelatnost Hrvatskih željeznica d.o.o. Prodajom društava predviđeno je namaknuti dodatna sredstva i smanjiti troškove poslovanja Hrvatskih željeznica d.o.o., a samim društvima omogućiti brži razvoj u uvjetima tržišnog gospodarstva. Spomenutim Programom predviđeno je privatizirati tri ovisna društva, i to: PZZ Inženjering d.o.o., Zagreb, Redarstvo, vatrogastvo, rasadnik – uslužne djelatnosti d.o.o. i Željezničko ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb. Predviđeno je da će Hrvatski fond za privatizaciju prodati ova ovisna društva do 1. lipnja 2006. U lipnju 2007. donesen je Program i dinamika privatizacije ovisnih društava HŽ Infrastrukture.

Ovim Programom predviđena je privatizacija društava Proizvodnja – Regeneracija d.o.o., Zagreb i Pružne građevine d.o.o., Zagreb. Predviđeno je do 15. srpnja 2007. objaviti natječaj za prodaju spomenutih dvaju društava. U travnju 2008. donesen je Program privatizacije kojim je predviđeno privatizirati tri društva i to: Radionica željezničkih vozila d.o.o., Čakovec, Remont željezničkih vozila d.o.o., Bjelovar, te Remont i proizvodnja željezničkih vozila d.o.o., Slavonski Brod. Odlučeno je po utvrđivanju spomenutoga Programa objaviti natječaj za prodaju društava. U lipnju 2008. donesen je Program i dinamika privatizacije društva Željeznička tiskara d.o.o. Odlučeno je odmah nakon dokapitalizacije nekretninama objaviti natječaj za prodaju društva. U srpnju 2008. donesen je Program i dinamika privatizacije društva Željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Predviđeno je zaključiti ugovor s Hrvatskim fondom za privatizaciju kojim će se urediti način realizacije spomenutoga Programa. Do dana obavljanja revizije (21. listopada 2009.) Društvo je privatiziralo dva trgovačka društva i to: Željezničko projektno društvo d.d. i Redarstvo, vatrogastvo, rasadnik – uslužne djelatnosti d.o.o. U siječnju 2008. otvoren je stečajni postupak nad društvom PZZ Inženjering d.o.o. Tijekom 2008. nije privatizirano niti jedno ovisno društvo.

Tijekom 2008. u okviru poslova restrukturiranja izrađen je koncept razvoja hrvatskog željezničkog sustava za razdoblje od 2008. do 2028., o čemu do vremena obavljanja revizije nije raspravljano. Ovisna društva su donijela godišnje planove, a srednjoročni i dugoročni planovi razvoja nisu doneseni.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti restrukturiranja i poduzimati radnje za postizanje veće efikasnosti sustava i zadovoljavajućeg radnog omjera. Predlaže donijeti srednjoročne i dugoročne planove razvoja.

6.2. Društvo prihvaća prijedlog i navodi da će i dalje nastaviti aktivnosti restrukturiranja i poduzimati radnje za postizanje veće efikasnosti sustava.

7. Rashodi

7.1. Ukupni rashodi su planirani u iznosu 55.504.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 88.361.710,00 kn. Odnose se na poslovne rashode u iznosu 88.357.548,00 kn i financijske rashode u iznosu 4.162,00 kn. Poslovni rashodi odnose se na troškove zaposlenika u iznosu 31.508.147,00 kn, materijalne troškove u iznosu 6.675.332,00 kn, troškove amortizacije u iznosu 30.806,00 kn, te druge troškove poslovanja u iznosu 50.143.263,00 kn. Drugi troškovi poslovanja odnose se na troškove poticajnih otpremnina i troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva i povezanih društava u iznosu 39.152.347,00 kn, te druge troškove u iznosu 10.990.916,00 kn. Utvrđeni su propusti kod troškova Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika, troškova računalnih usluga, isplate naknada troškova prijevoza na posao i s posla, te troškova usluga operativnog najma vozila.

- Troškovi Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika

Društvo je u svibnju 2007. donijelo Odluku o osnivanju Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika kao posebne organizacijske jedinice Društva. Temeljne zadaće Željezničkog fonda su: preuzimanje brige o svim radnicima iz novonastalih društava koji su postali tehnološki višak (posebno kadrovsko vođenje svih radnika koji su raspoređeni u Željeznički fond i isplata plaće i drugih davanja u skladu s odredbama Ugovora o radno pravnoj zaštiti radnika od poslovno uvjetovanih otkaza), traženje posla (trajnog ili privremenog) unutar povezanih društava, organiziranje prekvalifikacije i dokvalifikacije po potrebi povezanih društava, ispunjavanje svih preuzetih obveza iz dodatka ugovora o radu, redovito izvještavanje poslodavca (koji je radnika proglasio tehnološkim viškom) o statusu radnika, te prikupljanje potreba za radnicima u svim povezanim društvima. U Željeznički fond su raspoređeni radnici koji su se prema pravilnicima o organizaciji povezanih društava našli na konačnoj listi tehnološkog viška (osim radnika koji ispunjavaju uvjete za mirovinu). Sa spomenutim radnicima se zaključuju dodaci ugovora o radu na temelju kojih se raspoređuju u Željeznički fond. Prema Pravilniku o radu, Željeznički fond se financira iz sredstava državnog proračuna osiguranih za zbrinjavanje viška zaposlenika. Radnici raspoređeni u Željeznički fond oslobođeni su obavljanja prijašnjih poslova iz temeljnog ugovora o radu i dolaska na rad, a imaju obvezu redovitog javljanja dva puta mjesečno. Ostvaruju pravo na plaću i to ukupnu cijenu sata rada (koeficijent za radno mjesto) na dan raspoređivanja u Željeznički fond, a najviše do 6.000,00 kn bruto plaće, pravo na naknadu za godišnji odmor, božićnicu i dar za dijete. Početkom 2008. u Željezničkom fondu su bila raspoređena 92 radnika, tijekom godine osim spomenutih radnika još je 12 radnika raspoređeno u Željeznički fond, a osam radnika je napustilo spomenuti fond. Od radnika koji su napustili Fond, tri su dobrovoljno napustili, a pet radnika je zaključilo ugovore o radu na neodređeno vrijeme s povezanim društvima. Koncem 2008. u Željezničkom fondu je bilo raspoređeno 96 radnika. Tijekom 2008. na temelju odluka predsjednika Savjeta Željezničkog fonda 37 radnika je bilo privremeno raspoređeno na rad u povezanim društvima koji je trajao najmanje tri mjeseca. Društvo je u 2008. sufinanciralo plaće i druga materijalna prava spomenutih radnika raspoređenih u Željeznički fond u ukupnom iznosu 6.474.870,68 kn. Sredstva za sufinanciranje plaća i drugih materijalnih prava radnika raspoređenih u Željeznički fond (naknade za godišnji odmor, božićnice i darovi za djecu), doznačavana su povezanim društvima na temelju ispostavljenih računa, te popisa radnika i obračuna plaća za svakog pojedinačnog radnika koji su dostavila povezana društva.

Društvo je sastavilo Izvješće o utrošku sredstava za sufinanciranje troškova poticajnih otpremnina i Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika za 2008. Spomenuto Izvješće je u ožujku 2009. dostavljeno Ministarstvu mora, prometa i razvitka.

S obzirom da je koncem 2008. u Željezničkom fondu bilo raspoređeno 96 radnika, a da je tijekom 2008. svega osam radnika izišlo iz spomenutog fonda, te da radnici koji ne obavljaju poslove primaju plaću, Državni ured za reviziju je mišljenja da traženje posla (trajnog ili privremenog) za spomenute radnike treba biti prioritet.

- Troškovi računalnih usluga

Troškovi računalnih usluga ostvareni su u iznosu 1.074.120,00 kn, a odnose se na usluge nabavljene od ovisnog društva. S ovisnim društvom 22. listopada 2007. zaključen je ugovor o pružanju računalnih i njima srodnih usluga na neodređeno vrijeme, s početkom primjene 1. siječnja 2007. u vrijednosti 125.550,00 kn mjesečno. Društvo je također, sa spomenutim društvom 20. studenoga 2008. zaključilo novi ugovor o obavljanju navedenih usluga za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. ukupne vrijednosti 1.074.120,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno 89.510,00 kn mjesečno. Tijekom 2008. pružatelj ugovorenih usluga za prvih osam mjeseci ispostavljao je račune prema ugovoru iz 2007. u ukupnom iznosu 1.004.400,00 kn. Koncem prosinca 2008. ispostavljen je račun u iznosu 69.720,00 kn, te je ukupna vrijednost nabavljenih računalnih usluga u 2008. iznosila 1.074.120,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, što je jednako vrijednosti usluga ugovorenih s ovisnim društvom u studenome 2008. S obzirom da je obavljanje računalnih usluga ugovoreno za razdoblje od 1. do 31. siječnja 2008., a ugovor s ovisnim društvom je zaključen u studenome 2008., Društvo je bilo obvezno zaključiti ugovor o obavljanju usluga prije početka pružanja usluga.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno zaključivati ugovore o obavljanju usluga, tj. prije početka korištenja usluga.

- Troškovi naknada zaposlenima

Troškovi naknada zaposlenima ostvareni su u iznosu 1.905.422,90 kn. Odnose se na troškove službenih putovanja (dnevnice, troškovi prijevoza i troškovi smještaja u zemlji i inozemstvu) u iznosu 639.012,57 kn, troškove prijevoza na posao i s posla u iznosu 591.738,10 kn, isplatu uskrsnice i božićnice u iznosu 425.100,00 kn, te druge naknade zaposlenima (jubilarne nagrade, pomoći u slučaju bolesti i smrti i drugo) u iznosu 249.572,23 kn.

Na temelju odredbi Kolektivnog ugovora zaposlenicima Društva (svi zaposlenici, te predsjednik i članovi Uprave Društva) su tijekom 2008. isplaćene naknade troškova prijevoza na posao i s posla u iznosu 290,00 kn mjesečno, što odgovara cijeni mjesečne pokazne karte za gradski prijevoz prema sjedištu poslodavca (Grad Zagreb). Osim isplaćenih navedenih naknada troškova prijevoza na posao i s posla, tijekom 2008. je 56 zaposlenika Društva, kao željeznički radnici koristilo pravo na besplatno putovanje vlakom od mjesta stanovanja do mjesta rada i natrag. Spomenuti radnici su navedeno pravo na besplatno putovanje koristili na temelju odredbi Pravilnika o prijevoznim povlasticama radnika Hrvatskih željeznica iz 2001. i na temelju Uputa za primjenu spomenutog Pravilnika. Nadalje, predsjednik i tri člana Uprave Društva su tijekom 2008. na temelju Odluke o uvjetima korištenja prijevoznih sredstava u privatne svrhe i o načinu utvrđivanja plaće u naravi za njihovo korištenje, te na temelju zaključenih ugovora o radu koristili službene automobile od nula do 24 sata.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti navedene interne akte s odredbama Kolektivnog ugovora, kako se zaposlenicima koji za dolazak i odlazak s posla koriste pravo na besplatno putovanje vlakom, te predsjedniku i članovima Uprave Društva koji koriste službene automobile od nula do 24 sata, ne bi isplaćivale naknade troškova prijevoza na posao i s posla.

- Troškovi usluga operativnog najma vozila

Troškovi usluga operativnog najma vozila ostvareni su u iznosu 365.827,59 kn. Odnose se na najam osam vozila na temelju govora o najmu zaključenih s dva davatelja najma u 2003., 2005. i 2006., najam jednog vozila na temelju ugovora zaključenog s jednim davateljem najma u 2007., te najam dva vozila na temelju ugovora zaključenih s jednim davateljem najma u 2008.

Za najam jednog vozila proveden je postupak nabave ograničenog prikupljanja ponuda. S ponuditeljem koji je dostavio prihvatljivu ponudu s najnižom cijenom u studenome 2007. ugovoreno je trajanje operativnog najma za spomenuto vozilo na rok od 60 mjeseci, te ukupna vrijednost najma u iznosu 23.310,81 EUR, bez poreza na dodanu vrijednost. Mjesečna najamnina se obračunava u protuvrijednosti u kunama prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja. Prema zapisniku o primopredaji vozilo je isporučeno u skladu sa zaključenim ugovorom. Tijekom 2008. obračunana je najamnina za spomenuto vozilo za devet mjeseci u ukupnom iznosu 32.448,53 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Na temelju ugovora zaključenog s povezanim društvom i davateljem najma, spomenuto vozilo je od 31. srpnja 2008. predano na korištenje spomenutom povezanom društvu, te su sva prava i obveze iz osnovnog ugovora o najmu vozila prenesena na povezano društvo.

Društvo je za najam dva vozila, provelo otvoreni postupak javne nabave. S ponuditeljem koji je jedini dostavio prihvatljivu ponudu u kolovozu 2008. ugovoreno je trajanje operativnog najma za spomenuta vozila na rok od 60 mjeseci, te ukupna vrijednost najma u iznosu 56.190,12 EUR, bez poreza na dodanu vrijednost. Mjesečna najamnina se obračunava u protuvrijednosti u kunama prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja. Prema sastavljenim zapisnicima o primopredaji vozila su isporučena u skladu sa zaključenim ugovorima. Tijekom 2008. obračunana je najamnina za spomenuta vozila za četiri mjeseca, te troškovi registracije i osiguranja u ukupnom iznosu 59.825,93 kn, s porezom na dodanu vrijednost.

Društvo je tijekom 2008. putem operativnog najma koristilo ukupno jedanaest vozila. Od spomenutih vozila, jedno vozilo je nakon isteka roka najma otkupljeno od davatelja najma, jedno vozilo je prema sastavljenom policijskom zapisniku otuđeno, dva vozila su dana na korištenje povezanim društvima (troškovi najma se obračunavaju povezanim društvima), četiri vozila su nakon isteka roka najma vraćena davatelju najma, a tri vozila za koje traje operativni najam, Društvo koristi tijekom 2009.

Državni ured za reviziju predlaže prije nabave vozila putem operativnog najma, razmotriti i druge mogućnosti nabave vozila, te donijeti odluku o najpovoljnijem načinu financiranja nabave vozila.

7.2. *Društvo prihvaća nalaz i preporuke. Navodi kako se, zahvaljujući poduzetim aktivnostima stalno smanjuje broj radnika koji ne obavljaju poslove, a primaju plaću. Tako su u 2009. tri radnika izišla iz Željezničkog fonda. Navodi kako se u 2010. očekuje značajnije zbrinjavanje radnika Željezničkog fonda ponudom novih ugovora o radu, prioritetno u odnosu na one čiji privremeni rasporedi traju duže od godinu dana. U vezi troškova računalnih usluga navodi da se poduzimaju radnje za pravodobno zaključivanje ugovora.*

U vezi troškova naknada zaposlenicima navodi kako je Uprava Društva svojim zaključkom obvezala društva HŽ holdinga da do konca veljače 2010. provedu izmjenu Kolektivnog ugovora na način da radnici koji koriste iskaznicu za besplatno putovanje za dolazak na posao i s posla neće ostvarivati i pravo na naknadu prijevoza troškova prijevoza, iz razloga što radnik ne može ostvarivati više naknada (novčana naknada i plaćeno putovanje na posao i s posla u vidu iskaznice) po jednoj te istoj osnovi. Nadalje navodi kako je provedbu navedenog zaključka potrebno pregovarati sa socijalnim partnerima s pravom na kolektivno pregovaranje. Pored toga, predložit će se donošenje odluke kojom će se odrediti da novčanu naknadu troškova prijevoza na posao i s posla ne mogu ostvarivati predsjednik Uprave i planovi uprave koji službena vozila koriste od 0 do 24 sata. U vezi troškova usluga operativnog najma vozila obrazlaže da je nakon imenovanje dva nova člana Uprave Društva u 2008. proveden otvoreni postupak nabave dva vozila putem operativnog najma isključivo iz razloga što Društvo ima pravo otkazati takav ugovor u svako vrijeme njegova trajanja. Naglašava da je ovo značajno u slučaju da imenovani član Uprave bude opozvan s funkcije iz bilo kojeg razloga, nakon čega više nema pravo korištenja službenog vozila, koje se tada može vratiti davatelju najma.

8. Postupci javne nabave

8.1. Uprava Društva je u travnju 2008. donijela Odluku o provođenju postupaka nabave zajedničkih roba, usluga i ustupanja radova za potrebe Društva i četiri ovisna društva. Provedbu postupaka javne nabave obavlja upravno područje Nabave Društva. Zajedničke robe, usluge i ustupanje radova koje Društvo na temelju spomenute odluke nabavlja za potrebe ovisnih društava, isporučuju se ovisnim društvima, a vrijednost nabavljene robe, usluga i ustupljenih radova evidentira se u poslovnim knjigama ovisnih društava. Društvo je nabavu robe, radova i usluga nabavljalo od povezanih društava na temelju odredbi članka 114. Zakona o javnoj nabavi, kojima je određeno da se za navedenu nabavu ne primjenjuju odredbe spomenutog Zakona. Za 2008. planirana su ukupna sredstva za javnu nabavu Društva u iznosu 11.658.000,00 kn. Ustrojene su evidencije javne nabave, te je Upravi za sustav javne nabave dostavljeno izvješće o javnoj nabavi za 2008., u skladu s odredbama Uredbe o objavama i evidenciji javne nabave i Uredbe o sadržaju i načinu dostavljanja izvješća o javnoj nabavi. Provedeno je 12 postupaka javne nabave, od čega šest postupaka nabave velike vrijednosti (veće od 300.000,00 kn za robe i usluge, odnosno veće od 500.000,00 kn za radove), te šest postupaka nabave male vrijednosti (300.000,00 kn i manje za robe i usluge, odnosno 500.000,00 kn i manje za radove).

Na temelju odredbi Zakona o javnoj nabavi, odlukama Društva poništena su četiri postupka javne nabave, od čega jedan postupak nabave velike vrijednosti, te tri postupka nabave male vrijednosti. Postupci javne nabave su poništeni jer nije pristigla niti jedna prihvatljiva ponuda, jer je cijena najpovoljnije ponude bila veća od planiranih sredstava za nabavu, te iz razloga što su nakon pokretanja postupaka javne nabave, postale poznate okolnosti koje bi, da su bile poznate prije pokretanja postupka javne nabave, dovele do neobjavlivanja poziva za nadmetanje. Za provedene postupke javne nabave ugovorena je ukupna vrijednost nabave u iznosu 59.593.066,76 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Od navedenog, za provedene postupke javne nabave velike vrijednosti ugovorena je vrijednost nabave u iznosu 58.299.962,21 kn, a za provedene postupke javne nabave male vrijednosti ugovorena je vrijednost nabave u iznosu 1.293.104,55 kn.

Od ukupne ugovorene vrijednosti javne nabave u iznosu 59.593.066,76 kn na ugovorenu vrijednost javne nabave za potrebe Društva se odnosi 8.721.579,56 kn, a za potrebe četiri navedena ovisna društva se odnosi 50.871.487,20 kn.

Prema Odluci o provođenju postupaka nabave roba, usluga i ustupanja radova za potrebe Društva i četiri ovisna društva, nakon provedenih postupaka javne nabave suglasnost na zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda u vrijednosti do 3.000.000,00 kn donosi predsjednik uprave (direktor) društva za čije se potrebe postupak javne nabave provodi ili po njemu ovlaštena osoba, a suglasnost na zapisnik u vrijednosti većoj od 3.000.000,00 kn donosi uprava Društva. Nakon provedenih postupaka javne nabave donose se odluke o odabiru najpovoljnijih ponuda, te se zaključuju ugovori o javnoj nabavi s odabranim ponuditeljima. Za usluge i robe u vrijednosti do 300.000,00 kn, te radove u vrijednosti do 500.000,00 kn na temelju spomenute odluke se može ispostaviti narudžbenica prema odluci predsjednika uprave (direktora) društva ili po njemu ovlaštenoj osobi, ukoliko se ocjeni da su nastupile okolnosti zbog kojih zaključenje ugovora s odabranim ponuditeljima ne bi bilo svrsishodno, a odobri se odlukama o prihvaćanju zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda. Narudžbenica se ispostavlja na temelju odabrane ponude koja je sastavni dio narudžbenice i ima sve bitne elemente koje sadrži ugovor o javnoj nabavi.

Postupci javne nabave roba, radova i usluga provedeni su uz primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi, osim nabave usluga revizije financijskih izvještaja Društva i povezanih društava za 2007. u vrijednosti 1.910.000,00 kn, te nabave usluga praćenja, prikupljanja, selekcije, obrade i analize medijskih objava u vrijednosti 134.844,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, koje nisu provedene u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Za obavljanje usluga revizije financijskih izvještaja Društva i povezanih društava za 2007., u listopadu 2007., pozivajući se na odredbe članka 12. stavka 7. točke 4., Zakona o javnoj nabavi koji je vrijedio do 31. prosinca 2007., proveden je pregovarački postupak bez prethodne objave poziva za nadmetanje. Spomenutim odredbama Zakona je propisano da se pregovarački postupak bez prethodne objave poziva za nadmetanje koristi ukoliko je izričito neophodno, kada se, zbog iznimne žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti, rok za nadmetanje predviđen za otvoreni postupak, ograničeni postupak i pregovarački postupak, uz prethodnu objavu ne može primijeniti. S ponuditeljem su u prosincu 2007. ugovorene usluge revizije financijskih izvještaja Društva, te četiri ovisna društva u vrijednosti 1.910.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Od ukupne vrijednosti ugovorenih usluga revizije u iznosu 1.910.000,00 kn, na vrijednost usluga revizije financijskih izvještaja četiri ovisna društava i njihovih povezanih društava se odnosi 1.890.000,00 kn, a na vrijednost usluga revizije financijskih izvještaja Društva se odnosi 20.000,00 kn. Usluge revizije financijskih izvještaja Društva za 2007. su obavljene, u skladu s ugovorom. S obzirom da se nabava usluga revizije financijskih izvještaja obavlja svake godine, Društvo je bilo obvezno pravodobno provesti propisani postupak javne nabave, a ne zbog neophodnosti i iznimne žurnosti za nabavu navedenih usluga koristiti pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave poziva za nadmetanje.

Za obavljanje usluga praćenja, prikupljanja, selekcije, obrade i analize medijskih objava za Društvo i četiri ovisna društva u lipnju 2008., pozivajući se na odredbe članka 116. stavka 1. točke 3., Zakona o javnoj nabavi, proveden je pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave. Spomenutim odredbama Zakona je propisano da se pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave koristi ako iz tehničkih ili umjetničkih razloga, odnosno radi zaštite isključivih prava, nabavu može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt. S ponuditeljem su u rujnu 2008. ugovorene navedene usluge u vrijednosti 134.844,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Na temelju zaključenog ugovora i ispostavljenih računa tijekom 2008. obavljene su usluge u vrijednosti 45.534,40 kn. S obzirom da je za nabavu usluga praćenja, prikupljanja, selekcije, obrade i analize medijskih objava u 2007. proveden postupak nabave ograničenog prikupljanja ponuda (pozvano pet natjecatelja), Društvo je bilo obvezno i u 2008. provesti propisani postupak javne nabave, a ne koristiti pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- 8.2. *Društvo prihvaća nalog i obrazlaže kako je ugovaranje usluga revizije financijskih izvještaja za sve godine prije i poslije 2007. provodilo putem otvorenog postupka javne nabave, javnim nadmetanjem. Za nabavu usluga revizije financijskih izvještaja Društva i povezanih društava za 2007. proveden je pregovarački postupak bez prethodne objave s tvrtkom koja je obavljala reviziju financijskih izvještaja za 2006., te reviziju podjele društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. Za ovu uslugu u 2006. proveden je postupak javne nabave nadmetanjem u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi te je kao najpovoljnija izabrana spomenuta tvrtka. Ugovorena cijena je bila u skladu s tarifom revizorskih usluga uz dobivenu suglasnost Hrvatske revizorske komore za tako formiranu ukupnu naknadu. Obrazlaže kako je 2007. bila prva godina nakon zahtjevnog postupka podjele društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. na pet društava. Kako se tarifa revizorskih usluga nije mijenjala u promatranom razdoblju, a zbog specifičnih uvjeta podjele društva, sa spomenutom tvrtkom proveden je postupak izravnog pregovaranja za obavljanje usluga revizije financijskih izvještaja svih HŽ društava za 2007. Tvrtka je preuzela obvezu i odgovornost za obavljanje revizije financijskih izvještaja za 2007. prema jednakim kriterijima i uvjetima ukupne naknade kao i za prethodnu godinu. Nabava usluga revizije financijskih izvještaja za 2008. i 2009. provedena je putem javnog nadmetanja. Za obavljanje usluga praćenja, prikupljanja, selekcije, obrade i analize medijskih objava za društva HŽ holdinga proveden je pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave iz razloga što su tražitelji usluga u svom zahtjevu za pokretanje postupka nabave naveli da je spomenuta tvrtka jedina koja može obaviti predmetne usluge u obliku i na način kako je to potrebno društvima HŽ holdinga.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Društva za 2008. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Unutarnja revizija je organizirana kao stožerno tijelo uprave Društva koje obavlja unutarnju reviziju i kontrolu cjelokupnog poslovanja svih društava holdinga. O obavljenim revizijama i kontrolama u društvima holdinga sastavljena su izvješća u kojima je ukazano na brojne nepravilnosti i nedostatke u funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Nije uspostavljeno sustavno praćenje provedbe preporuka. (točka 1. Nalaza)
 - Upravljanje kvalitetom organizirano je kao stožerno tijelo uprave Društva s temeljnom zadaćom implementacije međunarodnih normi sustava upravljanja u poslovanje društava HŽ holdinga nužnih kako bi se poslovanje spomenutih društava uskladilo s domaćom i međunarodnom regulativom i modernim tržišnim kretanjima, te trajnim održavanjem i poboljšavanjem sustava upravljanja poslovanjem. Pojedine aktivnosti nadzora procesa rada nisu provedene te nisu postignuti očekivani rezultati kroz poboljšanja poslovnih procesa u društvima i sustavu hrvatskih željeznica u cjelini. (točka 2. Nalaza)
 - Poslovni plan Društva za 2008. donesen je sredinom lipnja 2008. Zabilježena su značajnija odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na planirane jer poslovnim planom nisu bili obuhvaćeni planirani prihodi i rashodi Željezničkog fonda i za zbrinjavanje viška zaposlenika. Nepravodobnim planiranjem onemogućeno je pravodobno analizirati razlike između planiranih i ostvarenih ciljeva, otkriti i eliminirati uzroke odstupanja, te poduzeti korektivne aktivnosti. Godišnji program rada nije donesen, a organizacijske jedinice nisu sastavljale izvješća o radu. Time je onemogućeno praćenje ostvarivanja poslovnih ciljeva i usporedba planiranih i ostvarenih zadaća. (točka 3. Nalaza)
 - Prihodi Društva su ostvareni u iznosu 88.429.428,00 kn, od čega su prihodi od prodaje usluga ovisnim društvima ostvareni u iznosu 48.660.333,00 kn. Međusobni odnosi Društva i ovisnih društava u pogledu obračuna usluga nisu odgovarajuće definirani. Društvo, koje ima zadaću upravljanja ovisnim društvima, ovisnim društvima ispostavlja račune za obavljene usluge, pri čemu iz ispostavljenih računa nije vidljiva vrsta, količina i cijena obavljenih usluga. (Točka 4. Nalaza)

- Ukupne obveze koncem 2008. iznosile su 6.952.652,00 kn i odnose se u cijelosti na kratkoročne obveze. Obveze prema povezanim društvima iskazane u iznosu 2.393.851,00 kn nisu u potpunosti usklađene temeljem dobivenih potvrda od povezanih društava. U usporedbi s dobivenim potvrdama, obveze prema povezanim društvima manje su iskazane za 355.645,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe neusuglašeni iznos od 275.474,00 kn s društvom HŽ Infrastruktura d.o.o. odnosi se na preračun troškova telefona koje Društvo nije evidentiralo jer preračun troškova nije reguliran, odnosno nije dogovoreno koji troškovi terete pojedina društva. Ostatak neusuglašeni iznosa od 80.171,00 kn odnosi se na račune iz 2008. koji su u Društvu evidentirani u 2009. (točka 5. Nalaza)
- Radni omjer kao jedan od ključnih pokazatelja efikasnosti sustava, koji pokazuje koliko država mora izdvojiti novca za jednu kunu koju zarade Hrvatske željeznice za 2008. planiran je u visini 187,0%. U odnosu na 2007. kada je iznosio 193,0%, u 2008. je pogoršan i iznosio je 199,0%. S ciljem postizanja zadovoljavajućeg radnog omjera provodi se restrukturiranje. Proces restrukturiranja planirano je provesti u svim društvima holdinga i njime je predviđeno smanjenje troškova poslovanja, smanjenje broja zaposlenih i zbrinjavanje viška zaposlenih, prodaja povezanih društava izvan osnovne djelatnosti, povećanje produktivnosti kapaciteta, te nabavka i modernizacija kapaciteta. Tijekom 2008. nije privatizirano niti jedno ovisno društvo. Izrađen je koncept razvoja hrvatskog željezničkog sustava za razdoblje od 2008. do 2028., o čemu do vremena obavljanja revizije nije raspravljano. Ovisna društva su donijela godišnje planove, a srednjoročni i dugoročni planovi razvoja nisu doneseni. (točka 6. Nalaza)
- Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 88.361.710,00 kn, od čega se na troškove poticajnih otpremnina i troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva i povezanih društava odnosi 39.152.347,00 kn. Fond se financira iz sredstava državnog proračuna osiguranih za zbrinjavanje viška zaposlenika. Radnici raspoređeni u spomenuti fond su oslobođeni obavljanja prijašnjih poslova iz temeljnog ugovora o radu i dolaska na rad, a imaju obvezu redovitog javljanja dva puta mjesečno. Ostvaruju pravo na plaću i to ukupnu cijenu sata rada na dan raspoređivanja u Željeznički fond, a najviše do 6.000,00 kn bruto plaće, pravo na naknadu za godišnji odmor, božićnicu i dar za dijete. Početkom 2008. u Željezničkom fondu su bila raspoređena 92 radnika, a koncem 2008. u spomenutom fondu je bilo raspoređeno 96 radnika. Ocijenjeno je da traženje posla za spomenute radnike treba biti prioritet. Troškovi računalnih usluga ostvareni su u iznosu 1.074.120,00 kn, a odnose se na usluge nabavljene od ovisnog društva. Obavljanje usluga nije ugovoreno pravodobno, tj. prije početka njihova korištenja. Troškovi naknada zaposlenima ostvareni su u iznosu 1.905.422,90 kn, od čega su troškovi prijevoza na posao i s posla iznosili 591.738,10 kn. Svim zaposlenicima, te predsjedniku i članovima Uprave Društva su tijekom 2008. isplaćene naknade troškova prijevoza na posao i s posla u iznosu 290,00 kn mjesečno. Istodobno je 56 zaposlenika koristilo pravo na besplatno putovanje vlakom od mjesta stanovanja do mjesta rada i natrag, a predsjednik i tri člana Uprave Društva su koristili službene automobile od nula do 24 sata.

Troškovi usluga operativnog najma vozila ostvareni su u iznosu 365.827,59 kn. Odnose se na najam osam vozila na temelju govora o najmu zaključenih s dva davatelja najma u 2003., 2005. i 2006., najam jednog vozila na temelju ugovora zaključenog s jednim davateljem najma u 2007., te najam dva vozila na temelju ugovora zaključenih s jednim davateljem najma u 2008. Prije nabave vozila putem operativnog najma nisu razmotrene i druge mogućnosti nabave vozila kako bi se utvrdio najpovoljniji način financiranja nabave vozila. (točka 7. Nalaza)

- Ugovorena je ukupna vrijednost javne nabave u iznosu 59.593.066,76 kn, od čega za potrebe Društva 8.721.579,56 kn, a za potrebe četiri ovisna društva 50.871.487,20 kn. Postupci javne nabave roba, radova i usluga provedeni su uz primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi, osim nabave usluga revizije financijskih izvještaja Društva i povezanih društava za 2007. u vrijednosti 1.910.000,00 kn, te nabave usluga praćenja, prikupljanja, selekcije, obrade i analize medijskih objava u vrijednosti 134.844,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, koje nisu provedene u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Za obavljanje spomenutih usluga provedeni su pregovarački postupci bez prethodne objave poziva za nadmetanje. Društvo je bilo obvezno pravodobno provesti propisane postupke javne nabave. (točka 8. Nalaza)

4. Društvo je matica grupe HŽ Hrvatske željeznice holding i bavi se upravljačkom djelatnošću sustava Hrvatske željeznice kao svojom osnovnom djelatnošću. Započelo je s poslovanjem 1. siječnja 2007. Republika Hrvatska je jedini član i osnivač Društva. Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2006. donijela Odluku o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o., kojom je odvojila željezničku infrastrukturu i prenijela je u državno vlasništvo kao javno dobro, a ostatak imovine spomenutog društva podijelila na četiri novoosnovana društva: HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. Spomenutim Zakonom uspostavljen je sustav povezanih društava koja su pravno samostalna i stoje u međusobnom odnosu na način da je Društvo vlasnik spomenutih trgovačkih društava. Temeljna zadaća je upravljati tim društvima te informirati Vladu Republike Hrvatske i nadležna tijela o poslovanju cijeloga sustava. Za 2008. ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 88.429.428,00 kn, rashodi u iznosu 88.361.710,00 kn, te dobit u iznosu 67.718,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su od prodaje usluga ovisnim društvima u iznosu 48.660.333,00 kn i iz državnog proračuna u iznosu 39.297.439,00 kn, što čini 99,5% ukupno ostvarenih prihoda. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na troškove zaposlenika u iznosu 31.508.147,00 kn te troškove poticajnih otpremnina i troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška zaposlenika Društva i povezanih društava ostvarene iz sredstava državnog proračuna u iznosu 39.152.347,00 kn, koji čine 80,0% ukupno ostvarenih rashoda. Koncem 2008. Društvo je imalo 155 zaposlenika. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na unutarnju reviziju, upravljanje kvalitetom, planiranje, prihode (u dijelu koji se odnosi na prihode od prodaje usluga ovisnim društvima), obveze, restrukturiranje, rashode (u dijelu koji se odnosi na troškove Željezničkog fonda za zbrinjavanje viška radnika, troškove računalnih usluga, isplate naknada troškova prijevoza na posao i s posla i troškove usluga operativnog najma vozila), te postupke javne nabave, posljedica su nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola.

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor:

Božidar Kalmeta	predsjednik od 22. prosinca 2006.
Marina Matulović Dropulić	zamjenik predsjednika od 22. prosinca 2006. do 5. rujna 2008.
Ivan Šuker	član od 22. prosinca 2006. do 1. rujna 2008.
Anton Kovačev	član od 22. prosinca 2006.
Mirjana Konjić	član od 22. prosinca 2006. do 6. svibnja 2008.
Anto Iličić	član od 22. prosinca 2006. do 6. svibnja 2008.
Ivan Forgač	član od 22. prosinca 2006. do 6. svibnja 2008.
Robert Kučinić	član od 6. svibnja 2008.
Vladimir Gjureč	član od 6. svibnja 2008.
Milan Kromar	član od 6. svibnja 2008.
mr. Stjepan Adanić	zamjenik predsjednika od 5. rujna 2008.
Vesna Orlandini	član od 1. rujna 2008.

2. Uprava:

Davorin Kobak	predsjednik od 18. siječnja 2007. do 18. veljače 2009.
Marijan Klarić	član od 18. siječnja 2007.
Mijat Kurtušić	član od 18. siječnja 2007. do 14. srpnja 2009.
mr.sc. Zoran Popovac	član od 18. siječnja 2007. do 18. veljače 2009. predsjednik od 18. veljače 2009.
Oliver Krilić	član od 18. siječnja 2007.
Josip Stanković	član od 9. svibnja 2008.
mr. Predrag Zekić, prof.	član od 9. svibnja 2008.